

פרוטוקול מס' 151

מישיבת ועדת הפנים
יום שלישי, ב' בכסלו התשנ"ח (1 בדצמבר 1997), שעה 10:00

<u>נכחו:</u>	<u>חברי הוועדה:</u>
	סאלח טריף - היו"ר
	רפאל אלול
	עזמי בשארה
	מיכה גולדמן
	עבד-אלמאלכ דהאמשה
	אלכס לובוצקי
	ניסן סלומינסקי
	סאלח סלים

מוזמנים:

תנ"צ מיקי לוי	- סגן מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל
נגה צימרין	- דיקן משנה סטודנטים, האוניברסיטה העברית בירושלים
עו"ד פפי יקירביץ'	- היועצת המשפטית של האוניברסיטה העברית בירושלים
עו"ד יוסף ג' בארין	- האגודה לזכויות האזרח
ואפא חורי	- סטודנטית
יסמין חורי	- סטודנטית

מנהלת הוועדה: יפה שפירא

קצרנית: ימימה פרלס

סדר-היום: ההתנכלות לסטודנטיות ערביות בירושלים.

ההתנכלות לסטודנטיות ערביות בירושלים

היו"ר סאלח טריף:

אני פותח את ישיבת ועדת הפנים. רבותיי, אני מתנצל שאנחנו פותחים את הישיבה די באיחור, אבל אתם מבינים שהישיבה הזאת מתקיימת לאחר המקרה הקשה והחמור ששמענו עליו ושבהחלט מאוד מאוד מדאיג ומטריד אותי. הזמנו את הסטודנטיות לכאן, את הגב' ואפא חורי והגב' סוניה חורי. הגב' מנאל לא הגיעה מכיוון שהיא חולה. האמת היא שהן הזכירו לי את המצב שלי כשהייתי סטודנט אחרי מלחמת יום כיפור. הלכתי אז לגור בחיפה, הייתי במדים, ובהתחלה לא ידעו מי אני. אחרי כן כשנודע להם, שאלו אותי איזו מוסיקה אני שומע. היו כל מיני טרדות, והיתה בעיה לקבל דירה, בטח אחרי המלחמה. אני אומר לכם שהמקרה הזה צריך להטריד אותנו בגלל שני דברים.

עזמי בשארה:

גם אם נלחמת מהצד הזה היתה בעיה.

היו"ר סאלח טריף:

היתה בעיה. הטריד אותם גם איזו מוסיקה אשמע, כי זה יפריע לשכנים. האמת היא שהייתי חסיד של מוסיקה מערבית, וזה מה שהציל אותי בסוף. אני מודע לכך שהיתה בעיה, ואני אומר את זה בכל הכנות. בעניין הזה אנחנו צריכים לטפל. זימנו לכאן את תנ"צ מיקי לוי, סגן מפקד מחוז ירושלים. בגלל הבעיה שאני יודע עליה, של המחסור במעונות לסטודנטים ערבים, זימנו לכאן את נציגי האוניברסיטה העברית בירושלים, הגב' נגה צימרין, ועו"ד פפי יקירביץ'.

קודם כל הייתי מאוד רוצה לשמוע מהבנות על התלאות שעברו, על מה שקורה איתן עכשיו, אם הן מצאו איזה אוהל לגור בו--

נגה צימרין:

אם יורשה לי להעיר, אני לא בטוחה שהן סטודנטיות של האוניברסיטה העברית.

סוניה:

אני כבר לא סטודנטית, אבל הייתי סטודנטית והשותפה השלישית היא סטודנטית.

היו"ר סאלח טריף:

זימנתי אתכן והגדרתי במפורש שהמטרה היא שתתנו לי הסבר לגבי הנושא של המחסור במעונות לסטודנטים הערבים, בגלל הבעיה ששמענו עליה, שהיא בעיה קשה שמצביעה על לאומנות בעייתית. קשה לסטודנטים הערבים למצוא מקום בירושלים, וכאשר הן מוצאות או מוצאים, שמענו מה קרה להן, והצטערנו. זו בעיה קשה, וזו תעודת עניות לחברה ולכולנו. שמחתי שאתמול ראש עיריית ירושלים בא לשם והצטער והביע חרדה, ואני מקווה גם שיימצא פתרונות, כי זה התפקיד של כולנו.

עזמי בשארה:

הוא ישמע את זה בראס אל-עמוד.

היו"ר סאלח טריף:

כן, אולי בראס אל-עמוד נזכה לכמה דירות.

ניסן סלומינסקי:

זה לא קשור למה שהן אומרות. אם הן לא סטודנטיות, צריך להעמיד את הדברים על דיוקם.

היו"ר סאלח טריף:

חבר הכנסת סלומינסקי צודק, אבל זו בעיה חמורה, וזו לאומנות מאוד מכוערת. הגב' סוניה חורי, אני רוצה שתגידי לנו מה קורה איתכן עכשיו, ומה קרה איתכן קודם. אני רוצה שתסבירי לחברי ועדת הפנים של הכנסת את התלאות שאתן עוברות כדי למצוא דירה, מה קורה איתכן אחר כך, ואיך מתנהגים אליכן. התלוננתן במשטרה, מה קרה שם, מה עשו, ואיך אתן מרגישות. קודם כל, איך את מרגישה היום?

סוניה חורי:

בסדר. בקשר למעונות, אני כבר לא סטודנטית, הייתי סטודנטית, ומאז שעברתי מהמעונות לגור בדירות, אני נתקלת בבעיה הזאת. עכשיו, אחרי השריפה ואחרי הפיצוץ השני, אני נתקלת בבעיה שאין לי דיור. אף אחד לא רוצה לקבל אותי.

ניסן סלומינסקי:

כשהיית סטודנטית היה לך מקום במעונות?

סוניה חורי:

כן, אני קיבלתי מעונות, אבל שמעתי על הרבה שלא היו להם מעונות. עכשיו אני נתקלת בבעיה שאף אחד לא רוצה שאני אגור אצלו. בכל פעם טורקים לנו את הטלפון, או שנותנים תירוצים שונים ברגע שיודעים שאנחנו ערביות. זה תמיד חוזר על עצמו, ועכשיו עד שמצאנו את הדירה הזאת, שהיה בה טוב, אני מרגישה שמתנכלים לנו, ושממש קשה לנו.

היו"ר סאלח טריף:

איימו עליכן?

סוניה חורי:

כן, איימו עלינו.

ניסן סלומינסקי:

איפה גרתן לפני כן?

סוניה חורי:

בנווה יעקב.

ניסן סלומינסקי:

כמה זמן?

סוניה חורי:

בערך שנה.

ניסן סלומינסקי:

היו שם בעיות?

סוניה חורי:

לא.

ניסן סלומינסקי:

אז למה עברתן משם?

סוניה חורי:

כי רציתי לגור עם חברה שלי, ורציתי לעבור במקום יותר יפה ונחמד.

היו"ר סאלח טריף:

כשאת אומרת שאת ערבייה, מה אומרים לך?

סוניה חורי:

טורקים את הדלת בפרצוף. מישהו אמר לי שנעשה לו חבלה בתוך הבית. איזו חבלה? יש לי רובה קלצ'ניקוב או בקבוקי תבערה?

רפאל אלול:

את מזהה את האנשים האלו?

סוניה חורי:

כן. אני יודעת איפה הבתים האלו. יש לי מאגר מידע של כל הדירות.

היו"ר סאלח טריף:

אתן צריכות לצאת מן הדירה הנוכחית, נכון?

סוניה חורי:

כן.

היו"ר סאלח טריף:

אז מה אתן עושות עכשיו?

סוניה חורי:

אנחנו כבר חודשיים מחפשות דירה, מאז ההצתה הראשונה. כמה אנשים הציעו לנו דירות, אבל זה היה מאוד רחוק, בגבעת זאב ומבשרת ציון, וזה לא מתאים לנו.

היו"ר סאלח טריף:

אנשים נחמדים. יש בכל זאת גילויים של אנשים נחמדים.

סוניה חורי:

כן, אני מאוד מודה להם.

היו"ר סאלח טריף:

אני שמח לשמוע שיש גם כאלה.

ניסן סלומינסקי:

מה אתן עושות בירושלים?

סוניה חורי:

אנחנו כבר לא סטודנטיות, אנחנו עובדות.

רפאל אלול:

זה לא משנה אם הן סטודנטיות או אם הן עובדות.

ניסן סלומינסקי:

אבל כסטודנטיות היה להן מקום מגורים טוב.

היו"ר סאלח טריף:

איך השכנים שלכן ידעו שאתן ערביות? למה התחילו להתנכל לכן, מה קרה?

סוניה חורי:

בהתחלה אף אחד לא הכיר אותנו. לא הכרנו אף אחד מהשכנים. הכרנו רק מישהי אחת. נראה לי שהיא סיפרה שאנחנו ערביות, אני לא יודעת למה, או שסתם ככה, ואז כל השכנים ידעו שאנחנו ערביות והתחילו להתנכלויות.

היו"ר סאלח טריף:

התייחסו אליכן לא יפה.

סוניה חורי:

כן, ואז כל הזמן כותבים לנו כתובות על הדלת ומציירים צלבי קרס וכתובות נאצה כגון: "נבלה", "החוצה", וכד'. השכנים מתקשרים.

רפאל אלול:

מטרידים אתכן בטלפון?

סוניה חורי:

השכנים שלנו התקשרו ואמרו שהם לא רוצים אותנו בבניין.

רפאל אלול:

הם דיברו עם משכיר הבית?

סוניה חורי:

לא.

היו"ר סאלח טריף:

הגשתן תלונה במשטרה לעניין ההטרדות?

סוניה חורי:

כן. בפעם הראשונה הגשנו תלונה למשטרה, וביקשנו שיהיה לפחות מישהו שישמור עלינו בלילה, כי זה מאוד קשה לישון בזמן שאנחנו יודעות שאנחנו לא מוגנות. אין מי שיגן עלינו. אחותי ואני לא ישנות כל הלילה. ביקשנו כמה פעמים, וגם מהאגודה לזכויות האזרח שלחו להם מכתב שעדיין מתקשרים ומאיימים עלינו, ולא ראינו אף אחד מהמשטרה. הזמינו אותנו פעם, וזהו.

עזמי בשארה:

הנושא הועלה פעמיים בכנסת ודיברתי על כך עם שר המשטרה. פניתי למפקד מחוז ירושלים--

היו"ר סאלח טריף:

עו"ד ג'אברין מהאגודה לזכויות האזרח, בבקשה.

יוסף ג'אברין:

כבר עם תחילת האירועים הן פנו אלינו. שמעתי מהן את כל התלונות, והעברתי מכתב מסודר עם כל פרטי האיומים שהיו נגדן. הדבר החשוב הוא שאת המכתב העברתי אחרי אירוע השריפה. היה ניסיון לשריפת הדירה, וגם אחרי שבועיים האיומים וההתנכלויות נמשכו. הסטודנטיות באו ואמרו שדבר כזה לא יכול להמשך. פניתי לניצב יאיר יצחקי, ואמרתי שהיה אירוע שריפה אחד, האיומים נמשכים, ובעבר האיומים האלה הפכו לעובדה. אי אפשר לחכות עד שיקרה אסון נוסף. ביקשתי שלפחות, אם אי אפשר להציב שמירה קבועה ליד הבית, דבר שאני בטוח שבמקומות אחרים אפשרי, אז לפחות שתעבור ניידת קבועה כל שעה ליד הבניין. הצבעתי על עובדה מאוד חשובה, שהבניין עצמו הוא רק בשלבי הפיתוח הראשוניים, ואין תאורה לא מסביב לבניין, ולא בתוך חדר המדרגות.

מיכה גולדמן:

זה בניין חדש?

יוסף ג'אברין:

זה בניין חדש. הן השוכרות הראשונות באותו בניין. ביקשתי מהמשטרה לעשות כל מה שהיא יכולה, אם על ידי שמירה, או על ידי סיור.

היו"ר סאלח טריף:

תנ"צ לוי, זה לא מקרה ראשון, לא שני ולא שלישי. שמענו על התנכלויות קודמות שהיו באזורים אחרים, ואני מודה בבעייתיות של העניין, מכיוון שאתם לא יכולים לשמור על כל בית ועל כל אזרח. השאלה היא מה המשטרה באמת עושה ויכולה לעשות בעניין? אולי תגיד לנו מה עשיתם ומה אתם מתכוונים לעשות.

מיקי לוי:

אני קודם כל רוצה להעמיד את העובדות על דיוקן. נראה לי שמובילים את זה, אני לא רוצה להגיד לאיזשהו כיוון, אבל לכיוון פשוט מאוד לא נכון, חד וחלק. הבאתי כאן מפה שאפשר לראות בה בדיוק את הרחוב ששם הן גרות. הרחוב גובל בשכונת מאה שערים. העובדות הן שהוגשה למשטרה תלונה מטעם הבנות בתאריך ה-13 באוקטובר 1997. אלמונים הציתו את דלת הדירה, או ניסו להצית את דלת דירת המגורים שלהן. במהלך החקירה, שהיתה חקירה מאוד אינטנסיבית, הוברר כי שבועיים לפני האירוע הנ"ל, אלמונים צבעו בספריי שחור את חדר המדרגות, במילים מאוד קשות ולא נעימות: "נבלה", "מניאקים החוצה", וכן צוייר צלב קרס. הוברר עוד שב-27 בספטמבר אלמוני התקשר לשכן בשם מאיר דדון ונאמר לו, במילים מאוד קשות, ואני ממש מתנצל על המילים האלה: "תוציאו את הפרוצות מלמעלה, יהיו לכם בעיות, וכו', וכו'". המטלפן טען שהוא מדבר בשם משמרת הצניעות.

ניסן סלומינסקי:

זה לא על רקע לאומני, אלא על רקע של--?

מיקי לוי:

חברים, הדירה הזאת כמעט נמצאת בתוך מאה שערים. מסביב לכל הדירה יש--

היו"ר סאלח טריף:

זה לא בלב השכונה, זה בשולי השכונה. יש שם כנסיה.

מיקי לוי:

אדוני היושב ראש, הדיירים דתיים, רובם נטורי קרתא. הרחוב הזה, רחוב שבטי ישראל, סגור לתנועה בשבתות. אין לרחוב עידו הנביא גישה עם רכב בשבתות. אני אומר את זה רק כדי להעמיד דברים על דיוקם. לכן, לאור החקירה, לאור זה שצוייר צלב קרס, לאור הכרותנו עם הגורמים החרדים הקיצוניים בעבר, ובאירועי עבר, ולאור זה שבטלפון אמרו: "כאן משמרת הצניעות", הכיוון הכללי שלנו הוא שגורמים חרדיים קיצוניים מעורבים בנושא הזה, לאור זה שבאירועים קודמים צויירו צלבי קרס בכל מיני אירועים, ואני לא צריך כאן לפרט--

היו"ר סאלח טריף:

משמרת הצניעות חוזרת הפעם נגד הערבים?

ניסן סלומינסקי:

לא נגד הערבים. בגלל שהן בנות, לא בגלל שהן ערביות.

מיקי לוי:

אני לא רוצה לפתור את האקסיומה הזאת, אני רק נותן עובדות. במקרים קודמים כשמסמרת הצניעות פעלה כנגד גורם כזה או אחר, אותם סממנים הושארו בשטח. זה הכיוון שלנו. העסק יעבור לפסים מודיעיניים. אנחנו הפעלנו את מי שצריך להפעיל. יתרה מכך, הם פשוט אמרו לנו שב-1 בדצמבר הן עוזבות את הדירה. רצינו להפעיל אמצעים כאלה או אחרים שכרגע אין טעם להפעיל אותם.

היו"ר סאלח טריף:

הן עוד לא יצאו מהדירה.

מיקי לוי:

לפי הידוע לי, ולפי מה שנטען בפני חוקרי המשטרה, ב-1 בדצמבר הן רוצות לעזוב. אני לא יודע אם הן תעזובנה.

היו"ר סאלח טריף:

אין להן לאן.

מיקי לוי:

אני לא אחראי על הדיור שלהן, אני רק אומר שאם הן תישארנה, המשטרה תנקוט באמצעים נוספים שאני לא יכול לפרט אותם.

סוניה חורי:

למה מהפעם הראשונה לא שמעתם לנו ולא התייחסתם בכלל אלינו? למה דווקא עכשיו אתם מתעוררים?

היו"ר סאלח טריף:

אדוני, הרי אתה יודע שזאת שאלה אנושית ממדרגה ראשונה. כל אזרח חושב שאתה מגן עליו.

מיקי לוי:

אני מודה שמשטרת ישראל - ואני מוכן להגיד את זה בכל פורום - איננה מסוגלת להציב שמירה בכל בית. אין בידיה את כוח האדם המתאים--

סוניה חורי:

זה לא כל בית, זה בית שנפגע.

מיקי לוי:

אותו דבר יכול לבקש ממני אותו אחד שנפרץ לו הבית.

היו"ר סאלח טריף:

אי אפשר לשים יד על אותה קבוצה חרדית קיצונית שעושה את הצרות האלה, ולהכנס בה? זה מטיל כתם על כולנו, תסכים איתי.

מיקי לוי:

משטרת ישראל פועלת כנגד משטרת הצניעות, פעלה ותפעל גם בעתיד.

היו"ר סאלח טריף:

אלה סיסמאות.

מיקי לוי:

לא, אלה לא סיסמאות. יש תיקים שאפשר בהחלט להוכיח את זה. חלק מהאנשים האלה הובאו לדין. אין אפשרות להציב שמירה צמודה.

היו"ר סאלח טריף:

אני מבקש שזה יטופל באופן מודיעיני. אני יודע שאם אתם לא יודעים להכנס בזה, מצבנו לא טוב. אתם צריכים לשים יד עליהם. הם מטילים כתם על כל הציבור הדתי, ולא רק החרדי, וזה רע. זאת הפעם הראשונה שחבר הכנסת אלכס לובוצקי נזעק לכאן. למה נזעקת לכאן, חבר הכנסת לובוצקי?

אלכס לובוצקי:

דווקא כאיש דתי, התורה ציוותה אותנו: "וגר לא תונה ולא תלחצנו, כי גרים הייתם בארץ מצרים". העם היהודי שסבל כמיעוט בשבתו בין הגויים, אסור לו לנקוט דבר כזה. זה מעשה נבלה בשם התורה, אבל זאת נבלה שאין כדוגמתה, ונדמה לי שדווקא כאנשים דתיים, אנחנו הראשונים שצריכים להוקיע את זה. יש כל כך הרבה איסורים בתורה שאוסרים לפגוע במיעוט לא יהודי שיושב בתוכנו.

היו"ר סאלח טריף:

חבר הכנסת סלומינסקי, בבקשה.

ניסן סלומינסקי:

ודאי שאני חושב שאסור לעשות זאת. הם לא גרים, הם אזרחים ישראליים לכל דבר, וצריכים לשמור על זכויותיהם בכל דבר. אני מפחד שאנחנו לוקחים משהו שהוא לא נכון, ומנסים, אולי בגלל הפופולריות של העניין, כדי להביא את זה למודעות--

היו"ר סאלח טריף:

אתה לא מתבייש?

ניסן סלומינסקי:

אני מתבייש מאוד, אבל ההקשר הוא לא ההקשר הנכון. אני מבין, ממה שתנ"צ לוי אמר, וזו היתה תחושת מהרגע הראשון, שמדובר פה על מקרה של משמרת הצניעות, שפגעו בנשים ישראליות, וראינו את עובדות משרד החינוך שהלכו בדרך למכונית והם התנפלו עליהן.

היו"ר סאלח טריף:

אני רוצה לשמוע אותך מגנה את התופעה--

ניסן סלומינסקי:

ודאי שאני מגנה.

היו"ר סאלח טריף:

שאנשים לא משכירים לסטודנטיות ערביות, כי הן ערביות. זאת גם תופעה קשה--

ניסן סלומינסקי:

אתה מערבב דבר בדבר. מה שיקרה זה שבסופו של דבר תפסיד את הנושא המרכזי, וזה חבל. צריכים לבודד את הבעיה. אם היתה כאן בעיה ספציפית של התנפלות עליהן בגלל שהן ערביות, זה דבר חמור מאין כמוהו, וצריכים לטפל בזה בהקשר הזה. הרושם שלי הוא שזה לא המקרה שמדובר בו.

עבד-אלמאלכ דהאמשה:

זאת כל הבעיה.

ניסן סלומינסקי:

לצערי זה לא עלה פה, ואתה אפילו לא טרחת להעלות את זה לפה, שישנן כל כך הרבה פעמים שמשמרות הצניעות מתנפלות על בנות, ותנ"צ לוי יכול ודאי להעיד על עשרות מקרים כאלה.

היו"ר סאלח טריף:

אמרתי לו שהם לא שמים עליהם יד--

ניסן סלומינסקי:

אבל זה לא הגיע לוועדת הפנים. פה זה קרה בגלל שהן בנות, לא בגלל שהן ערביות.

היו"ר סאלח טריף:

יש לך טענה שלקחתי את זה?

ניסן סלומינסקי:

לא, אין לי טענה, אבל הטענה היא שאתה מעביר את זה להיבט שמתנפלים עליהן בגלל שהן ערביות.

היו"ר סאלח טריף:

זו האמת.

ניסן סלומינסקי:

זאת לא האמת, כי מי שעשה את זה לא יודע אם הן ערביות. הוא עשה את זה בגלל שהן בנות.

היו"ר סאלח טריף:

אז אתה יודע מי זה.

ניסן סלומינסקי:

אבל אני שומע מתנ"צ לוי שאותן סיסמאות שלפני יום ולפני שבוע היו אצל בנות יהודיות, הופיעו גם פה. אני חושב שאתה מעביר את הדברים להיבט לא נכון, ועל ידי זה נפסיד.

היו"ר סאלח טריף:

אני בכל מקרה מואשם, כי אני מסית. היה מקרה חמור--

ניסן סלומינסקי:

נכון.

היו"ר סאלח טריף:

תשמע את חבר הכנסת לובוצקי ותלמד ממנו. אתה אמרת שהתנכלו לאחרות. אני שואל אותך, תנ"צ לוי, האם בחודשים האחרונים היו התנכלויות ליהודיות באותו אזור? ידוע לכם על מקרים כאלה?

ניסן סלומינסקי:

- - -

היו"ר סאלח טריף:

חבר הכנסת סלומינסקי, זה לא עניין פוליטי.

ניסן סלומינסקי:

אבל אתה עושה אותו עניין פוליטי. כשהיא היתה סטודנטית, לא עשו לה כלום והכל היה בסדר. כשהן גרו בנווה יעקב לא נגעו בהן.

היו"ר סאלח טריף:

היא היתה במעונות.

ניסן סלומינסקי:

אז מה אתה רוצה?

היו"ר סאלח טריף:

- - -

סוניה חורי:

קודם כל אני רוצה לענות למשטרה. באזור שלנו יש דתיים ויש חרדים, אבל בשכונה שלנו כולם חילוניים. בשכונה שמאחורינו כולם חילוניים, ואנחנו לא שונות מהם בכלל. כל השכנים שלנו חילוניים. רק אחרי הפיגוע במחנה יהודה הם באו והתנכלו לנו. אחרי כל פיגוע שקורה, הם באים אלינו.

ניסן סלומינסקי:

משמרות הצניעות פועלות בהתאם לדברים האלו?

היו"ר סאלח טריף:

זה לא מיש"ע, נכון?

ניסן סלומינסקי:

הלוואי שהם היו גרים כמו שאנחנו גרים עם השכנים שלנו ממסחה, בכזאת אהבה ואחוה.

היו"ר סאלח טריף:

אני רוצה שתמודד עם המציאות הקשה שלנו.

ניסן סלומינסקי:

אני חוזר שוב, העובדה שעושים את בגלל היותן נשים, זה גם מספיק חמור. בוא נדע את ההגדרות, ולפי זה נתייחס לזה. זה חמור מספיק גם ככה.

היו"ר סאלח טריף:

כשהייתי סטודנט והלכתי במדים לגור בחיפה, כששמעו את שמי, שאלו אותי: "איזו מוסיקה אתה שומע בדרך כלל? כי זה מפריע לשכנים". זו בעיה קשה אצלנו, וצריך לטפל בה. זה לא עניין פוליטי.

ניסן סלומינסקי:

אבל אל תעלה את זה על רקע, שלא בטוח שהוא הרקע הנכון.

סוניה חורי:

אבל למה לא פגעו בשכנים שלנו? למה דווקא אנחנו?

היו"ר סאלח טריף:

חבר הכנסת גולדמן, בבקשה.

מיכה גולדמן:

אדוני היושב ראש, אני חושב שכוועדת הפנים אנחנו לא יכולים להתעלם מהעניין שקודם כל המקרה הזה עלה כתוצאה מכך שמדובר בבנות ערביות. כל מי שמנסה לטשטש ולעטוף את זה בעטיפה שכאילו מדובר בסיירת צניעות, והבעיה היא בגלל שהן בנות, אני חושב שהוא מנסה לברוח מהאמת. הבעיה האמיתית היא שזה קרה כתוצאה מכך שהן בנות ערביות. אם הן היו בנות יהודיות, היחס היה שונה. אני לא חושב שזה קשור לנושא של משרד החינוך. הנושא של משרד החינוך עלה לא פעם בוועדת החינוך של הכנסת, כך שהנושא הזה כן עלה בכנסת בדיונים.

כאן קרה דבר אמיתי. אנחנו צריכים לדעת שישנה תופעה שאותה אנחנו צריכים לצמצם ככל האפשר. האוכלוסייה הערבית שבאה ללמוד או לעבוד אחרי שסיימה את הלימודים באוניברסיטה או בכל מקום אחר, קשה לה להשתלב בשכונות יהודיות. זאת המציאות, ועם זה צריך להתמודד. אני חושב שאנחנו, כמדינה יהודית, אנחנו צריכים

לגלות כאן בית הרבה יותר פתוח, משום שאם אנחנו רוצים להגיע להבנות, ואנחנו נמצאים עכשיו בתהליך שרוצים להגיע לשלום עם המדינות השכנות, אנחנו קודם כל צריכים לעשות את זה בבית. אנחנו מגלים כאן בית לא נעים, ואת זה צריך להגיד. יש כאן בית לא נעים. עצם העובדה שזה עולה על סדר היום הציבורי, אני בטוח שזה גם יגלה דברים חיוביים בירושלים. אני בטוח שישנם אלפי בתים בירושלים שמוכנים לקלוט בנות ערביות שבאות להשתלב, אם זה בלימודים, ואם זה בעבודה בירושלים. ישנם גם כאלה שימשיכו להתנהג כמו שהתנהגו במה שקרה בשבועות האחרונים בירושלים.

תפקידה של המשטרה להבטיח שכל אזרח במדינת ישראל ובירושלים, יידע שהוא חי באזורים שהוא יכול לחיות בהם. אני לא חושב שהמשטרה צריכה להעמיד שומר על יד כל בית, גם כשיש בעיה. אין לה היכולת להתמודד עם בעיות הרבה יותר קשות. היא כבר מזמן לא משטרה. המשטרה כבר לא עוסקת במשטרה, אלא בבטחון. אם היא היתה עוסקת במשטרה, היה פחות פשע, פחות בעיות כאלה, והיו הרבה בעיות אחרות. זאת הבעיה האמיתית. אין משטרה היום במדינת ישראל, אלא יש בטחון פנים.

סאלח סלים:

אני חושב שאין שניים חלוקים על זה שהדבר קרה בגלל שהן ערביות.

ניסן סלומינסקי:

אבל המשטרה אומרת את זה, ולא אני.

סאלח סלים:

אתה ניסית לשנות את הכתובת ולהגיד שזה בגלל שהן בחורות.

ניסן סלומינסקי:

להיפך, זה חמור מאוד.

סאלח סלים:

זה לא בגלל שהן בחורות. זה גרוע מאוד לחברה הישראלית. אסור לך כיהודי לטשטש את העניין. יש גזענות בחברה הישראלית, ואתה צריך לגנות את זה לפניי, כשולט, כרוב במדינה. הדבר היותר גרוע, הוא שאתמול ראיתי בטלוויזיה את ראש עיריית ירושלים שבא לבקר את הבחורות. הוא משווה אותן למתנחלים.

היו"ר סאלח טריף:

לא שמעתי את זה, אבל צריך לגנות את זה.

סאלח סלים:

הוא אומר שזה כמו שהערבים מתנגדים למתנחלים.

היו"ר סאלח טריף:

רע מאוד. זה ראש עיר של בירה מאוחדת בדו קיום.

סאלח סלים:

הוא משווה אותן למתנחלים, כמו שהערבים מתנגדים למוסקוביץ', אז הנה אתם רואים, יש יהודים שמתנכלים לערבים. זה ראש עיריית ירושלים, שהוא לא פחות גזעני, ובעמדתו זו הוא מרשה להמשיך את ההתקפות האלה.

עבד-אלמאלכ דהאמשה:

אני רוצה להמשיך באותו קו של חבר הכנסת סלים. אסור לנסות לטשטש את הדברים האלה. מי שמטשטש את זה, הוא נפגע מזה. אני חושב שמה שאמרו חבר הכנסת לובוצקי וחבר הכנסת גולדמן, זה מה שצריך לעשות. כך צריך לגשת לבעיה הזאת ולתפוס את השור בקרניו. ראש עיריית ירושלים שפך אתמול דברי שיטנה. זה ממש מקומם. הוא אומר שבעיר הזאת, כאשר אוכלוסיה אחת רוצה לגור בתוך אוכלוסיה אחרת, קורות בעיות. לא זה מה שקרה.

היו"ר סאלח טריף:

זה לא מה שאנחנו מצפים מראש עיריית ירושלים.

עבד-אלמאלכ דהאמשה:

מדובר באזרחים במדינת ישראל שגרים בבית בשכירות. אלה לא מתנחלות ולא תובעות בעלות, ואסור להשוות את זה למקרים האלה. אני חושב שגם מה שחבר הכנסת סלומינסקי עשה עכשיו, זה לטשטש את הבעיה, וזה רק עושה אותה חמורה יותר. זה אומר שאנחנו מתעלמים מהדבר החמור הזה, וזה בסופו של דבר יפגע בכולנו. יש פה בעיה גזענית שצריך לשרש אותה. המשטרה חייבת לעשות את עבודתה. נכון שאי אפשר להציב שוטר על יד כל בית, אף אחד לא דורש את זה, אבל בבית של גזענות, של הסתה ושל שריפות, חייבים לשים שוטר. אתה יודע את כל העובדות. העניין הזה כבר נמשך למעלה מחודשיים. שם צריך לשרש את הבעיה.

היו"ר סאלח טריף:

חבר הכנסת דהאמשה, אני לא רוצה להגן על המשטרה, אבל המשטרה לא יכולה להציב שומר על כל בית.

מיקי לוי:

הרשה לי להגיד לך שברגע שהמשטרה הוזעקה, מיד הגיע לשם חבלן.

עבד-אלמאלכ דהאמשה:

חקרתם מי עשה את זה? זה מה שאנחנו רוצים לשמוע.

מיקי לוי:

החבלן פינה את התרסיסים, נפגע בעצמו, נשרף ופונה לבית החולים.

היו"ר סאלח טריף:

שיהיה בריא.

קריאה:

זה חלק מהעבודה. זה לא כל מה שצריך לעשות.

היו"ר סאלח טריף:

חבר הכנסת בשארה, בבקשה.

עזמי בשארה:

זה לא המקרה הראשון של הצתה. כבר היתה הצתה. היו מקרים דומים גם בחיפה וגם במקומות אחרים, של התקפת ערבים בשכונות מעורבות. ללא ספק, אפשר לתת הוכחה חותכת שזה על רקע לאומני. איפה החשודים? מזה חודש וחצי לא נתפס שום חשוד, ואנחנו מעלים ספקולציות. יש לנו את כל הסיבות שבעולם לחשוב שזה היה על רקע לאומני, ועד עכשיו לא נתפס שום חשוד, כי ההסתה שנעשתה נגדן היתה על רקע לאומני. לדעתי, לפני שיתחילו עם השמירה, כדאי שהמשטרה תמצא חשודים. הוגשו תלונות גם על ידינו וגם על ידן, הנושא הועלה בכנסת. היה לי קשר אישי עם שר המשטרה, והוא הבטיח שזה יטופל. לא קרה כלום, וזו לא הפעם הראשונה שזה קורה. לדעתי, ומותר לי גם לעשות קצת ספקולציות, עכשיו תהיה קצת יותר עירנות בגלל שנפגע איש משטרה, שאני מאוד מצטער שהוא נפגע, וזה חלק מהפשע של אנשים כאלה.

זה כמו בג'ואריש, אדוני היושב ראש. בזמן ששכונה יהודית ליד ג'ואריש התלוננה, היתה התערבות בעניין ג'ואריש. כל הזמן צעקנו ואמרנו. אני מקווה שעכשיו יעשו משהו. אני מקבל בדיוק את מה שאמר חבר הכנסת סלים בעניין מר אולמרט. אנחנו כל הזמן שומעים את ההשוואה למתנחלים, אם זה למוסקוביץ או למישהו אחר, כאילו הן נשלחו על ידי בעיה פוליטית בשביל להתנחל, בשביל להפוך את העיר לערבית, כמו שלהם יש מטרה פוליטית לייחד את העיר, כאילו שזאת התנחלות פוליטית. הן גרות שם, נקודה. בדיוק כשנח עושים השוואה. בראס אל-עמוד אין שמירה 24 שעות? כשנח, משוויס לראס אל-עמוד ולסילואן. כשלא נוח, לא משוויס. בראס אל-עמוד ובסילואן יש שמירה 24 שעות של חברות שמירה פרטיות ומשטרה.

היו"ר סאלח טריף:

אני מקווה שלא נגיע לזה.

עזמי בשארה:

אני לא רוצה להגיע לזה, אבל אני אומר שכשנח עושים השוואות, וכשלא נוח, לא עושים אותן.

עבד-אלמאלכ דהאמשה:

היא אומרת שהיא מכירה את האנשים, שהיא יכולה לזהות אותם.

מיקי לוי:

בעדותה היא אמרה שהיא יכולה לזהות את הדירות שלא קיבלו אותן. לפי העדות, ואני מחזיק פה את תיק החקירה, הן לא יכולות להצביע אפילו על שיחות שהגיעו אליהן. הלוואי שהן היו יכולות להצביע על זה. האמן לי שהקמנו צוות חקירה מיוחד לטובת העניין הזה, בגלל הבעייתיות, בגלל זה שזה יכול להשתמע לכמה פנים. הקמנו צוות חקירה מיוחד לנושא הזה, של חמישה אנשים שמתעסקים רק עם האירוע, מה שלא עושים לגבי דברים דומים אחרים.

היו"ר סאלח טריף:

אני רוצה לשאול אתכן, נציגות האוניברסיטה העברית, על הבעיה של הסטודנטים הערבים אצלכם. האם אתן יכולות לדבר על היקף הבעיה של חוסר מגורים באוניברסיטה העברית? לצורך הפרוטוקול רשמנו שהן כרגע לא סטודנטיות, ובכל זאת, מכיוון שאנחנו מדברים על בעיה בירושלים, האם אתן יכולות לבשר לנו שתפתרנה הבעיות של מגורי סטודנטים ערבים בשנה הזאת?

נגה צימרינג:

לצערי לא. כל הסטודנטים של האוניברסיטה העברית שבקשו מעונות, והיו על פי הקריטריונים זכאים למעונות--

היו"ר סאלח טריף:

לא טענו לרגע שאתם מפלים בין הסטודנטים, שיהיה ברור. אנחנו רק אומרים שיש בעיה.

נגה צימרינג:

כל הסטודנטים שהיו זכאים על פי הקריטריונים ושהתקבלו לאוניברסיטה בקבלה הרגילה, כבר קיבלו מקום. באותה עת היו מחוץ למעונות כ-800 סטודנטים. קשה לי להעריך, וכבר הסברתי מדוע קשה לי להעריך בדיוק את מספר הסטודנטים הערבים, כי אין לנו רישום מדויק על זה, אבל אני מעריכה שמהם כ-150 סטודנטים ערבים.

פפי יקירביץ':

כדאי לציין שהרוב הגדול של הסטודנטים הערבים מתגוררים במעונות.

נגה צימרינג:

חסרים לנו מקומות במעונות. בדרך כלל בעיית המעונות נפתרת בתוך החודש הראשון של שנת הלימודים, על בסיס של מקום פנוי. אנחנו לא מחביאים את האינפורמציה בפני כל המתקבלים במאוחר. אנחנו מודיעים לסטודנטים שהקבלה למעונות למי שמתקבל מאוחר, היא אך ורק על בסיס מקום פנוי. אין לי ספק שיהיו סטודנטים בלי מעונות גם בשנה הזו, גם לאחר כל ההליכים. בסופו של דבר כמובן שיש מקומות במעונות, אבל זה בשלב שהוא כבר לא מעניין.

עזמי בשארה:

הייתי אצל דיקן הסטודנטים, ואני מטפל בנושא הזה. היתה ישיבה ארוכה ביני לבינו בשבוע שעבר, ויש התכתבויות. אנחנו עושים לעצמנו סטטיסטיקות, כי הם באמת לא עושים סטטיסטיקה על הערבים והיהודים. הערכתנו היא שיותר מ-200 סטודנטים ערבים לא קיבלו מעונות השנה, וחלקם הגדול הם משנה א'.

מיכה גולדמן:

אבל מעל אלף כן קיבלו.

עזמי בשארה:

בשבילי אפילו אם עשר סטודנטיות ערביות לא מקבלות, זה הרבה, בגלל מה ששמענו עכשיו. הן מתקשות למצוא מגורים. לסטודנטיות עוד יותר קשה מלסטודנטים, כי הסטודנטיות מתקשות למצוא דירה גם במזרח ירושלים, כי לא רוצים שם סטודנטיות

רווקות. בשני המקומות ישנה בעיה. אני רוצה את כל הסטודנטים הערבים בארץ, כולל את הסטודנטיות הערביות, בתוך המעונות. אני רוצה שכל הסטודנטים בשנה א' יהיו בפנים, כי יש להם בעיה להסתדר בירושלים. שנה ג' כבר יודעים להסתדר. רובם משנה א', כי יש בעיה עם ציוני הבגרות. משרד החינוך מאחר בעניין הסטודנטים הערבים עד ספטמבר, ותהליכי הקבלה נגמרים כבר. יש בעיה שהשנה הוחרפה, בגלל שמעונות האלף הפכו משני סטודנטים לחדר, לסטודנט אחד לחדר. לדעתי, יותר מדיי סטודנטים זרים תופסים את המעונות.

היו"ר סאלח טריף:

למה אחד בחדר?

פפי יקירביץ':

התנאים הפיזיים לא מאפשרים מגורים סבירים של שני סטודנטים בחדר.

עזמי בשארה:

אבל עד לשנה שעברה איפשרו את זה. עכשיו יש לנו בעיה אמיתית. אני יודע על כמה סטודנטיות ערביות שהפסיקו את הלימודים וחזרו הביתה. זה לא רק עניין של הפסקת הלימודים, אלה דיני נפשות. יכול להיות שיקרה להן משהו בשכונה יהודית, כאשר עמדתו של ראש עיריית ירושלים היא שזה נורמלי, שזה קורה. כל הסטודנטים הערבים עומדים בקריטריונים, כי הקריטריונים שלכם הם מרחק של 35 ק"מ מהעיר, וכל הסטודנטים הערבים גרים יותר מ-35 ק"מ רחוק מהעיר.

נגה צימרינג:

כשאתה מצוין 200 סטודנטים, אתה כולל בתוכם גם קבוצה די נכבדה של סטודנטים ערבים שלא עומדים בקריטריונים.

היו"ר סאלח טריף:

עו"ד ג' בארין, בבקשה.

יוסף ג' בארין:

אם האגודה לזכויות האזרח לא ראתה לנכון שתהיה נוכחות משטרתית במקום, לא היינו מבקשים את זה. אנחנו מבקשים מהמשטרה להפגין נוכחות לפחות אחרי אירוע השריפה הראשון. דבר שני, אי אפשר להתעלם מהבעיה הכללית של קושי של צעירים וצעירות, לא משנה אם הם סטודנטים או לא, לשכור דירות, בעיקר בתל אביב ובירושלים. נציגי האוניברסיטה נמצאים כאן, ואני מקווה שהם יהיו שותפים למציאת פתרון. אני מודע לחסרונם של המעונות בתוך האוניברסיטה. אני חושב שהגיע הזמן שהאוניברסיטה תיקח יוזמה לנסות ולשכור בעצמה מעונות בתוך ירושלים. שהאוניברסיטה תיקח אחריות על המעונות.

פפי יקירביץ':

זה דורש משאבים כספיים.

יוסף ג' בארין:

אבל השוכרים ישלמו.

מיקי לוי:

מלון דיפלומט עומד ריק.

יוסף ג'בארין:

אם תקחי את האחריות על עצמך, לא תבדילי בין ערבי ליהודי. הדבר השני החשוב הוא עניין הנזק. נגרם נזק כבד למקום שם, ולפי החוקים הקיימים כיום, נזק זה לא נמצא בידי מס רכוש, להבדיל ממקרה בו יהודי היה הקרבן.

היו"ר סאלח טריף:

אני מבקש שתביא לי על זה פניה מהאגודה.

יוסף ג'בארין:

אני אביא לך.

היו"ר סאלח טריף:

אתן רוצות לומר עוד משהו לסיכום הדברים?

סוגיה חורי:

לא.

היו"ר סאלח טריף:

רבותי, אני מבקש מסגן מפקד המחוז שיעדכן אותנו, ושיעשו את כל המאמצים.

מיקי לוי:

אמרתי שהקמנו צוות מיוחד לעניין.

היו"ר סאלח טריף:

חשוב מאוד לשים את היד על האנשים האלה, כי זה מטיל כתם על כולנו. אני מבקש שכך יהיה, ואנחנו גם נפנה מכאן לראש עיריית ירושלים במחאה נגד ההשוואה הזאת, כי זה דבר נורא. אני חושב שהוא צריך לפנות לתושבי העיר כדי לגלות סבלנות וסובלנות. כמו שהוא מבקש, כך צריך לעשות זאת. זאת עיר של יהודים וערבים, וכך צריך להתייחס לזה. אנחנו בוועדה נעקוב אחרי העניינים וננסה גם לעזור לכן. נמצא פתרון לנושא הזה. אין לי ספק שנוכל לעשות פה משהו. אני מודה לכם שבאתם, ואנחנו נעמוד בקשר לראות איך מתגברים על הבעיה הזאת. אנחנו מאוד רוצים שתשלחו לנו לוועדה את הקריטריונים של חלוקת המעונות. אם יש בעיה במיוחד לסטודנטיות, כפי שהדגישו אותה, אנחנו נשמח לסייע.

ניסן סלומינסקי:

צריך שהפניה למשטרה תהיה גם במחאה על כל מה שמשמרות הצניעות עושות גם לבנות יהודיות.

הינו"ר סאלח טריף:

מקובל עליי.

אני מודה לכם, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:40